

pushback/715803/#:~:text=Sustainable%20bond%20issuance%20rose%20to,report%20from%20Moody's%20Inves
tors%20Service (last accessed: 12.05.2024).

[3] Web 3.0 TokenBytes - Web 3.0, FinTech and DeFi for Asia (15th Edition). *linkedin.com* : *website*.
URL: https://www.linkedin.com/pulse/web-30-tokenbytes-fintech-defi-asia-15th-edition-syed-musheer-ahmed-cgfm?trk=articles_directory (last accessed: 13.05.2024).

[4] China Leads Way on Green Bond Issuance. *regulationasia.com* : *website*. URL:
<https://www.regulationasia.com/china-leads-way-on-green-bond-issuance/> (last accessed: 20.05.2024).

УДК 658:338.2

ПЕРЕДУМОВИ ТРАНСФОРМАЦІЇ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

PREREQUISITES FOR THE TRANSFORMATION OF BUSINESS PROCESSES AT RAILWAY TRANSPORT ENTERPRISES

докт. екон. наук В. О. Овчиннікова, О.Д. Носатенко

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. Sc. (Econ.) V. O. Ovchynnikova, O.D. Nosatenko
Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

В теперішній час економіка підприємств залізничного транспорту перебуває під негативним впливом, спричиненими пандемією COVID-19, та впливом бойових дій на території нашої держави. Довгостроковою умовою конкурентоспроможності та виживання підприємств у сформованих економічних умовах стає перебудова бізнес-процесів відповідно до умов господарювання. Ускладнює й без того критичне становище залізничних підприємств той факт, що протягом останнього десятиліття у світі актуалізується питання реформування традиційних економічних моделей з метою вирішення проблем зміни клімату, втрат біорізноманіття, нестачі води тощо, одночасно вирішуючи ключові соціальні та економічні проблеми. Ці питання було втілено у положеннях «зеленої економіки». У 2015 році країни світу прийняли так званий «Порядок денний у сфері сталого розвитку до 2030 року» та його 17 цілей сталого розвитку [1]. Ці цілі визнають, що подолання бідності у світі має йти пліч-о-пліч зі стратегіями, які сприяють економічному зростанню, а також задовольняють низку різноманітних соціальних потреб, включаючи освіту, охорону здоров'я, соціальний захист та створення робочих місць, водночас борючись із забрудненням навколишнього середовища та зміною клімату. Таким чином, цілі сталого розвитку сучасних підприємств повинні мати реальний зв'язок між їх екологічною та економічною системами.

Вирішення кліматичних та екологічних проблем, безумовно, вимагає природничо-наукових, а також інженерних знань відносно різних технічних інноваційних рішень, які можуть бути прийняті з метою пом'якшення негативного впливу (наприклад, безвуглецеві енергетичні технології). Однак прагнення до стійких технологічних змін також є соціальним, організаційним, політичним та економічним завданням, яке пов'язане з кількома нетехнічними проблемами.

В умовах сьогодення для досягнення стійких технологічних змін сучасному підприємству залізничного транспорту окрім технічного прогресу, необхідна економічна та соціальна адаптація. Історія сповнена прикладів, які ілюструють необхідність вирішення, поряд з інноваційними, організаційних та інституційних проблем пов'язаних з технологічними змінами та новаціями. Так, наприклад, вплив електроенергії на суспільство з точки зору підвищення продуктивності був величезним протягом двадцятого століття. При цьому слід зазначити, що електрична енергія була відкрита наприкінці 1870-х років. Однак в 1900 році, менш ніж 5% механічної енергії на американських заводах забезпечувалося електродвигунами, і знадобилося ще 20 років, перш ніж їх продуктивність різко зросла [2]. Важливою причиною повільного поширення електроенергії був той факт, що для того, щоб повною мірою скористатися перевагами нової технології, існуючим підприємствам довелося змінити всі системи роботи, тобто виробничий процес, архітектуру, логістику, а також способи найму, навчання і оплати робітників та інші бізнес-процеси. Аналогічна ситуація спостерігається при дослідженні впливу комп'ютерних технологій на загальну продуктивність у другій половині XX століття. Тривалий час багато компаній інвестували в комп'ютери за невелику винагороду або взагалі без неї. Однак і в цьому випадку нова технологія вимагала системних змін, щоб в подальшому підприємства могли максимально скористатися перевагами, що надають комп'ютерні технології. Яскравим прикладом цього факту є поява децентралізації, аутсорсингу та оптимізація ланцюгів постачання, а також надання споживачам більшого вибору.

Отже, це ще раз доводить той факт, що впровадження нових технологій має супроводжуватися системними змінами, це стосується бізнес-процесів як загальнокорпоративного рівня управління, так функціонального. Будь-які нові бізнес-процеси, що розробляються, повинні враховувати складність взаємозалежностей між різними типами суб'єктів, загальну динаміку ринку, а також необхідність розвитку знань та інституційних реформ в економічному просторі, що обумовлюють вирішення питань відносно наступних проблем: боротьба з дифузними – і все більш глобальними (екологічними) ризиками; досягнення радикальних, а не лише поступових, стійких технологічних змін; прихід до зеленої економіки: сценарій «business as usual»; робота з проблемами та наслідками розбудови цифрової

ЕКОНОМІКИ.

[1] Цілі сталого розвитку. Дія. Бізнес. URL: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwi7jLKp1amGAxX_FRAlHfifAu8QFnoECA8QAw&url=https%3A%2F%2Fbusiness.diaa.gov.ua%2Fhandbook%2Fsustainable-development-goals%2Fcili-stalogo-rozvitku&usq=AOvVaw00pKsTHY71SARdOXp7RmW7&opi. (last accessed: 23.05.2024).

[2] Історія двигуна внутрішнього згорання. Вікіпедія <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjtper0iamGAxVTGxAlHcj4ARQQFnoECA8QAQ&url=https%3A%2F%2Fuk.wikipedia.org%2Fwiki%2F%2FbinloCnWIE0A&opi=89978449>. (last accessed: 23.05.2024).

УДК 332.012.2

**ПЕРСПЕКТИВИ ВПРОВАДЖЕННЯ ЕКОЛОГІЧНОГО
КОМПЛАЄНСУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ**

**PROSPECTS FOR IMPLEMENTING ENVIRONMENTAL
COMPLIANCE AT ENTERPRISES**

докт. екон. наук Н. Г. Панченко, І.М. Войтов

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

PhD (Econ.) N. G. Panchenko, I.M. Voytov

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Для сучасних підприємств ціна реалізації еколого-правового ризику може бути досить високою, оскільки розмір екологічних штрафів і збитків може бути непередбачувано значним [1]. Використання такого інструменту як комплаєнс дозволяє визначити, які екологічні витрати в жодному разі не можна скорочувати, а на яких можна заощадити.

Екологічний комплаєнс - це система дотримання підприємством вимог природоохоронного законодавства. Він зводиться до побудови на підприємстві механізму, що дозволяє знижувати еколого-правові ризики за рахунок роботи не тільки з матеріальними факторами, а й з людським ресурсом, тому що еколого-правові ризики можуть виражатися у скоєнні незаконних та неетичних дій, що спричиняють несприятливі з погляду екологічного регулювання наслідків.

Екологічний комплаєнс становить частину загальнокорпоративного комплаєнсу, найвідоміший вид якого — антикорупційний.

Цілі екологічного комплаєнсу: виявляти еколого-правові ризики; розробляти превентивні заходи щодо зниження впливу основних факторів,